

Streszczenie

Celem pracy jest ukazanie sylwetki prof. dr med. Zbigniewa Garnuszewskiego oraz praktycznych aspektów i korzyści wynikających z integracji medycyny Wschodu i Zachodu.

Materiały do pracy zostały pozyskane głównie podczas kwerend archiwalnych oraz w wyniku analizy literatury przedmiotu. Podczas opracowywania poszczególnych rozdziałów dysertacji autorka posłużyła się metodą historyczno-opisową, retrospektywną, dedukcyjną oraz porównawczą. Praca została napisana w układzie chronologiczno-problemowym i jest podzielona na dwie główne części, które obejmują łącznie osiem rozdziałów.

Część pierwsza przedstawia życiorys i dokonania prof. dr med. Zbigniewa Garnuszewskiego – wybitnej postaci polskiej medycyny – człowieka, który zainicjował w Polsce leczenie akupunkturą, przez wiele lat prowadził kursy dla lekarzy nauczając tej metody i ukazywał korzyści płynące z łączenia terapii alternatywnych, głównie akupunktury, z konwencjonalnymi metodami leczenia.

Część druga jest poświęcona medycynie komplementarnej, a zwłaszcza Tradycyjnej Medycynie Chińskiej, która jest w Polsce wciąż dziedziną mało poznaną i docenianą pomimo, iż szczyty się niezwykle bogatą tradycją, oferuje wiele wartościowych i skutecznych metod terapii, a jej korzenie sięgają zdecydowanie dalej, niż początki medycyny europejskiej. W tej części pracy dokonano charakterystyki i analizy zastosowania różnych metod terapii zaczerpniętych z medycyny wschodniej we współczesnej medycynie europejskiej.

Na podstawie przeprowadzonych kwerend archiwalnych oraz analizy literatury przedmiotowej sformułowano następujące wnioski:

- I. Prof. dr med. Zbigniew Garnuszewski dokonał dużego wkładu w rozwój nauk medycznych w dziedzinie epidemiologii, ftyzjatrii i pulmonologii w okresie powojennym. Był doświadczonym klinicystą i wieloletnim pracownikiem naukowo-dydaktycznym Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie oraz Instytutu Gruźlicy w Warszawie.

II. Profesor Zbigniew Garnuszewski jest jednym z czołowych polskich pionierów w zakresie popularyzacji metod leczenia zaczerpniętych z medycyny wschodniej, głównie akupunktury medycznej.

III. Działalność naukowa Profesora nie ograniczała się do nauk klinicznych – był również humanistą, miłośnikiem historii medycyny, a także wieloletnim kustoszem Muzeum Historii Polskiej Ftyzjatrii, które osobiście zorganizował.

IV. Profesor Garnuszewski zasłynął jako twórca pierwszej polskiej szkoły akupunktury. Był nauczycielem i wychowawcą rzeszy akupunkturzystów, utworzył Sekcję Refleksoterapii przekształconą później w Polskie Towarzystwo Akupunktury, doprowadził do uznania akupunktury za oficjalną metodę leczenia w Polsce, został pierwszym krajowym specjalistą ds. akupunktury i zapisał się złotymi zgłoskami w historii polskiej medycyny.

V. Profesor Garnuszewski przełamał konserwatyzm w leczeniu i udowodnił, że warto otworzyć umysł na korzyści, jakie może zaproponować ok. pięcioletnia tradycja medycyny wschodniej. Z jego osiągnięć po dziś dzień korzystają zarówno lekarze, jak i pacjenci.

VI. Profesor Garnuszewski, jego ówczesni sojusznicy oraz obecni uczniowie przedstawili dowody naukowe wskazujące na to, że wschodnie metody leczenia stanowią cenne uzupełnienie medycyny akademickiej.

VII. Akupunktura i inne terapie, które nazywa się w krajach zachodnich alternatywnymi, często przychodzą z pomocą tam, gdzie nowoczesna medycyna jest bezradna.

VIII. Integracja medycyny europejskiej z medycyną dalekowschodnią ma sens i niejednokrotnie przynosi lepsze efekty terapeutyczne, niż stosowanie wyłącznie terapii konwencjonalnych.

IX. Medycyna komplementarna stanowi dziedzinę wartą zauważenia, przemyślenia i zastosowania we współczesnym holistycznym podejściu do pacjenta.

Słowa kluczowe: tradycyjna medycyna chińska, medycyna wschodnia, medycyna komplementarna, medycyna integracyjna, akupunktura

Summary

The aim of this thesis is to show the silhouette of Professor Zbigniew Garnuszewski, MD, Ph.D., as well as practical aspects and benefits of the Eastern and Western medicine integration.

Materials for this study were obtained mainly during archival queries and analysis of the subject literature. During writing each of dissertation chapters the author used the historical-descriptive, retrospective, comparative and deductive methods. This thesis was written in a chronological-problematic order and consists of two main parts, which include an eight chapters in total.

The first part presents the biography and achievements of Professor Zbigniew Garnuszewski – the outstanding figure of Polish medicine - the man who initiated the acupuncture treatment in Poland and was organizing for many years courses for doctors personally lecturing and teaching them how to use this method in practice. He was showing the benefits of combining alternative therapies, especially acupuncture, with conventional treatment methods.

The second part is dedicated to complementary medicine, especially Traditional Chinese Medicine, which is still poorly understood and appreciated domain in Poland, although its rich tradition which offers many valuable and effective therapies. The roots of this medicine are also reaching much further than beginnings of the European medicine. Moreover, this part of thesis shows the characteristic and usefulness analysis of various therapies derived from Eastern medicine which may be used today in European medicine.

According to the archival queries and subject literature analysis the author formulated the following conclusions:

I. Professor Zbigniew Garnuszewski made a large contribution to the development of medical science in the field of epidemiology, ftiziatry and pulmonology in the postwar period. He was an experienced clinician and longtime researcher and academic lecturer in Pomeranian Medical University in Szczecin and also in Tuberculosis Institute in Warsaw.

II. Professor Zbigniew Garnuszewski is one of the leading Polish pioneers in Eastern medicine treatments popularization, mainly medical acupuncture.

III. The Professor's scientific activity was not limited to clinical sciences – he was also a humanist, a history of medicine fan, as well as a longtime curator of the Museum of the History of Polish Ftiziatry, which he personally organized.

IV. Professor Garnuszewski became famous as the creator of the first Polish school of acupuncture and as an educator for many acupuncturists. He had created the Reflexotherapy Section which transformed later into the Polish Society of Acupuncture. Professor led to consider the acupuncture as an official method of treatment in Poland and then he became the first national specialist in acupuncture. Therefore he signed up in golden letters in the history of Polish medicine.

V. Professor Garnuszewski broke conservatism in the treatment and proved that it is worth to open the own mind to the benefits which can offer approximately five thousand years old tradition of Eastern medicine. Today with his achievements are benefiting doctors as well as patients.

VI. Professor Garnuszewski, his allies from the past and present followers presented many evidences indicating that the Eastern traditional therapies are valuable supplement to academic medicine.

VII. Acupuncture and other therapies, which are called 'alternative therapies' in Western countries, often come to the rescue when modern medicine is helpless.

VIII. An integration of European and Western medicine makes sense and often brings better therapeutic benefits, than using only conventional therapies.

IX. Complementary medicine is an area worth to notice, consider and application in modern and holistic approach to the patient.

Keywords: Traditional Chinese Medicine, Eastern medicine, complementary medicine, integrative medicine, acupuncture